

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS

MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVERN OG SØFART

31. AARGANG
1944

Postkonto 1608 BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR Postkonto 1608
HAVNEGADEN 55 KØBENHAVN K. TELEFON PALÆ 2886 KONTORTID 1-4
BLADETS KONTOR FOR ANNONCER: STUDIESTRÆDE 49. CENTRAL 12327.

HÆFTE X
OKTOBER

FRA HOVEDBESTYRELSEN

Fhv. Oversøminemester

Løjtnant H. P. Rasmussen 70 Aar.

Den 29. September fyldte Marineforeningens Hovedforenings Æresmedlem, Løjtnant H. P. Rasmussen, 70 Aar under megen Opmærksomhed fra Venner og Medarbejderes Side. Hans store Arbejde i Foreningen, dikteret af hans varme Interesse for Foreningen og dens Formaal lige fra dens første Tid, hans Indsats for Københavns Afd.s Skyttelav og hans organisatoriske Arbejde ved Jubilæumsstævnerne og sidst og ikke mindst hans Gerning som Hovedkontorets Chef i en Aarrække var Motiver nok til at hylde vor udmærkede Kammerat. En Deputation bestaaende af Hovedforeningens Formand, Kommandør Paul, Ipsen, Kommandør Peter Jensen, Formanden for Københavns Afd., Afdelingsarkitekt Marston, Næstformanden i Hovedforeningen, Grosserer Bønnelycke, Formanden for Skyttelavet, Vinhandler Grønvold, Næstformanden i Afd., Grosserer Orla Eriksen, Grosserer Erik Møller og Mejeriejer Ljungberg indfandt sig ved Middagstid i Løjtnant Rasmussens Villa paa Kongsdalsvej i Vanløse og bragte ham Lykønskninger og Gaver. Blandt de talrige Telegrammer nævner vi særlig fra H. K. H. Kronprins Frederik, talrige Søofficerer og tidligere Medarbejdere i Marinen. Hilsen fra Kontreadmiral Scheel, som personlig senere overbragte sin Lykønskning, og fra mange Medlemmer af Marineforeningen.

Vi haaber, at Dagens smukke Forløb maa have vist Løjtnant Rasmussen, at hans Person og Gerning, selv om han ikke mere aktivt kan deltage i Foreningslivet, ikke er og ikke vil blive glemt.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Kaptajn N. Hindsgaul.

Onsdag den 27. September skete en frygtelig Ulykke i Københavns Sydhavn, idet Bugserbaaden „Dan“ blev trukket ned af Dampskibet „Otto Petersen“, da dette blev bugseret fra Kajsen.

Ved denne Ulykke omkom vort Medlem gennem mange Aar, Kaptajn Niels Hindsgaul, samt Maskinmester Chr. Poulsen.

Kaptajn Hindsgaul var en meget dygtig Bugserbaadsfører og en af Københavns Havns mest kendte og agtede Personligheder. Saa meget sørgeligere, at han, der nu var 69 Aar og Ekspert paa sit Omraade, skulde ende sine Dage paa denne Maade efter at have haft sin Gerning i Havnen i mere end 40 Aar og nu om faa Maaneder skulde pensioneres.

Hans Jordefærd foregik fra Luther-Kirken paa Østerbro Søndag den 1. Oktober under overvældende Deltagelse, idet Kirken var fyldt til Trængsel. Saa godt som alle Havnens og Søens Mænd var mødt op for at vise, hvor afholdt og agtet han var. Ved hans Baare, der var svøbt i Dannebrog, paraderede Odd-Fellow Brødrene, og Afdelingens Flag fulgte ham til hans sidste Hvilested paa Garnisons Kirkegaard.

Vi vil altid mindes ham i Taknemmelighed; han havde altid Tanke for andre, og hans største Glæde var at hjælpe og trøste, hvor han kunde. Til sene Tider vil vi savne ham dybt som den gode Ven og danske Sømand, han var.

Æret være hans Minde!

SUENSON & JESPERSEN
TOLDBODGADE 2 KØBENHAVN K.

**BEFRAGTNING — KLARERING
SKIBSSALG**

TELF. CENTRAL 9360 TELG.-ADR.: „FIFTEEN“

DIESELMOTORER

TUXHAM

TUXHAM A/S **RAAOLIEMOTORER**
Kbhvn. - Valby - Tlf. 8816

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI
(THE EAST ASIATIC COMPANY, Limited)

IMPORT til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter.
EXPORT til oversøiske Pladser af europæiske Produkter.
SKOV- OG SÅVØLLEDRIFT I SIAM.
REGELMÆSSIG RUTEFART paa Siam, Ceylon, Straits Settlement, Java, Kina, Japan, Australien, Vestindien, Mellemamerika og Vestkysten af Nordamerika.
Alle nærmere Oplysninger angaaende Kompagniets Virksomhed faas ved Henvendelse paa **HOVEDKONTORET, HOLBERGSGADE 2, København K.**, Filialerne i Bangkok og Singapore eller Agenturerne.

NAKSKOV
SKIBSVÆRFT
NAKSKOV DANMARK

Beddinger for Skibe indt. 520' Længde
Flydedok " " " 14,500 Ts. DW.
Ophalerbedding " " " 800 " "

NYBYGNINGER — REPARATIONER

Telegr.-Adr.: SKIBSVÆRFT Telefon: Nakskov Stat 3

ELEKTRO MOTOR

F. Christensen, J. Hein & Co.

Bülowsvej 34 Central 10648 - 11448

Reparation, Køb og Salg af nye og brugte Motorer

Parkleatrels Restaurant
og **Selskabslokaler**

Rigtig Mad. Rigtig Betjening
Moderne Hygge

Central 4048 - 4094
Gunnar Jensen

Osten

køber De i **Ostekælderen**

Største Lager
Billigste Priser

BORGERGADE 79
Telf. Palæ 4823

C. K. HANSEN

Telegr.-Adr.: Hansen Amaliegade 85 Telf. Central 72 (18 Ledn.)
Korrespond. Reder for A/S Dampskibsselskabet „Dannebrog“

COSMOS TRANSPORT

Postgirokonto E. JØRN HANSEN København K.
840 48 International Spedition — Toldklarering
Befragtning — Assurance
Telefon C. 12725 (3 Ledninger) — Tordenskjoldsgade 25

1/2 Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri

Nybygninger, Reparationer, Vandrørskedler, Overhedere,
Smede- og Støbegods, Jernkonstruktioner, Beholdere etc.
Telegr.-Adr.: Skibsværftet - Telefon Nr. 1400

PARAGON Barbersæbe

bruges af
alle Søfarende

ALFRED BENZON 1/5

Kedelrensningmaskiner, Bøjelige Aksler,
Slibemaskiner, Polérmaskiner.
Repr. for Adam Schneider, Berlin.

Hoff & Co.

Mariendalsvej 25, København F.
Telefoner: Godthaab 4036, 9456.

Højgaard og Schultz 1/5

Ingeniører og Entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

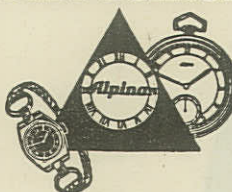
Georg Andersen & Co.

Grønningen 1 — Tlf. C. 6817

København K.

MASKIN OG DÆK-STORES

Carl Jonsén

URMAGER
Amagertorv 31 - Byen 3222
1. Kl. Reparationsværksted.
Stort Udvalg i
Fest- og Jubilæumgaver

Holger Kleist

OHRF — OPTIK — BRILLER
St. Kongensg. 95 Palæ 1732 y

Salon de Paris

KONDITIONER

St. Kongensg. 83 Tlf. 10583
Ny Kronprinsessegade Palæ 544 x

Øjet faar Hvile i

Brillen fra Thiele

Kähler & Breum — Korsør

Niels Sørensen - Oddesund

Rederiet „Ormen“ - Telf. Uglev 50

Søentrepriser — Singelsværk

FARVER OG LAKKER

International Farvefabrik (Holzapfel) A/S

Grundlagt 1899

C. 5601. Am. 1483 København S. Tlf.-Adr. „Holzandia“

Københavns Maskinskole

Kursus til Maskinisteksaminer - Elektroinstallatørprøven for Maskinister -
Motorpasserprøven - Maskinpasserprøven - Kedelpasserprøven - Den kom-
mune Installatørprøve. Program tilsendes, og alle Oplysninger gives ved
Henvendelse til Skolens Kontor.

Jagtvej 163 - København

Daglig 18—20 (Lørdag undtagen)

Motorer

Maskiner

V. Farimagsgade 41

ALT I ELEKTRISKE H M MALEINSTRUMENTER

DESUDEN UDFØRES REPARATIONER
OG ÆNDRINGER AF ALLE FABRIKATA
HURTIGT OG OMHYGGELIGT

Eneste Speciale i 25 Aar

HELWEG MIKKELSEN & CO.
AARHUSGADE 88 - KØBENHAVN Ø.
CENTRAL C. 998 (5 Ledninger)

Københavns Afdeling.

Afdelingens Møder i 1944 er indtil videre aflyste.

LEGAT

Af afd. kgl. Vejer og Maaler *C. Dyrhaug* og Hustrus Legat, der iaar første Gang i December Trmin uddeles „til trængende værdige Medlemmer indenfor Marineforeningen eller til Sømænd udenfor Foreningen, som paa en eller anden Maade har gjort sig fortjent til en Belønning, alt efter Bestyrelsens nærmere Bestemmelse“ vil der i December 1944 være at uddele 3 Portioner à 100 Kroner.

Motiveret Ansøgning med korte Oplysninger om Ansøgerens Alder, Fødested, Tjeneste samt økonomiske Forhold kan indsendes inden 15. November 1944 til Afdelingens Kontor, Sct. Pauls Nr. 10, Kbh. K. Ansøgningens Rigtighed skal være bekræftet af 2 vederhæftige Mænd.

Medlemmer af Marineforeningens Københavns Afdeling vil fortrinsvis komme i Betragtning.

København, i Oktober 1944.

Bestyrelsen.

Skelskør og Omegns Afd.

har afholdt en vellykket Sommerfest i Lystskoven. En Del Gæster sammen med Drengorkestret fra København ankom med Middagstoget til Skelskør. Paa Banegaarden var Bestyrelsen og Kvarterværterne mødt op, og det gik hurtigt med at faa de smaa Musikere „afsat“. I Hjemmene ventede en solid Middagsmad paa dem.

Kl. 16 begyndte Festlighederne i Lystskoven. Formanden, Fiskeeksportør *Grube Hansen*, bød — efter at Orkestret havde blæst til Samling, Velkommen. Flaghejsningen foregik efter Marineforeningens Ceremoniel til Tonerne af „Kong Christian“. Hovedforeningens Formand, Kommandør *Paul Ipsen*, holdt derpaa en smuk Tale for Konge og Land. Det var netop Marineforeningens fornemste Opgave at skabe Respekt om vor Konge og Kærligheden til vort gamle Fædreland. Kommandøren sluttede med et 9-foldigt Leve for Hans Majestæt.

Marineorkestret, 19 Mand stærkt, tog nu fat. De raske Gutter i klædelige blaa Matrosdragter haandterede deres Instrumenter med Dygtighed, og den unge Dirigent, *Jørgen Nielsen*, svang Taktstokken med Rutine.

Kl. 17 var der „Skafning“ ude i det fri, mens Drengorkestret spillede fra Musiktribunen. Det var meget festligt, og en truende Regn blev der ikke taget Hensyn til. Hovedforeningens Næstformand, Grosserer *Bønnelycke*, København, talte i smukke Vendinger for vort gamle Flag, hvorpaa Baadebygger *Marinus Møllers* kørte Sang „Der vajer et Flag over Bakke og Dale“ blev afsunget. Endnu blev der holdt en Del Taler, før Formanden lod Baadsmandspiben lyde til Tegn paa Opbrud.

Viborg Afd. | havde Lørdag den 30. Juli Udflugt til Bækkelund i Charabanc. Alle havde hvide Marinehuer paa, saa Folk, som saa de seks fuldt bemandede Vogne svinge ud af Byen, var ikke i Tvivl om, at det var Sømænd, der sejlede i Konvoj paa Landjorden. Vejret var fint, og der var fælles Kaffebord, Madkurv, Taler, Leveraab, Sang og godt Humør, — kort sagt, alt hvad der skal til for at gøre en Skovtur festlig. Aftenen gik med Dans.

NB. Husk Klubtafterne, Kammerater, her er der god Lejlighed til Diskussion.

Sønderborg og Omegns Afd.

Søndag den 30. Juli var Medlemmer med Damer paa en helt igennem vellykket Cykletur til Formandens Sommerbolig ved Lambjerglund. Ved Ankomsten var der dækket et indbydende Kaffebord, og der opnaaedes hurtigt den rette Stemning. Der var arrangeret en spændende Kapskydning baade for Damer og Herrer om smaa smukke Gevinster. Det viste sig forøvrigt, at Damerne opnaaede forbavsende gode Resultater. Desuden var der Lejlighed til forskellig Spil og Sport. — Det var et almindeligt Ønske blandt Deltagerne, at denne Udflugt maa blive en aarligt tilbagevendende Begivenhed.

Frederiksberg Afdeling.

Stiftelsesfest og Flagindvielse for Kammerater med Paarørende afholdes Søndag den 22. Oktober 1944 Kl. 17 pr. i Restaurant „Slotsgaarden“ (Josty), Indgang Frederiksberg Have og Pileallé 14 A.

Formanden byder Velkommen. — Kommandør *Paul Ipsen* indvier Flaget. — Forevisning af Flaadefilmen. — Drengorkestret muciserer. — Afslutning.

Billetter à Kr. 2.00 købes i Zimmermanns Billet Bureau, Gl. Kongevej 153. Salget slutter 19. Oktober.

Fælles Busserbord: 3 Stk. Smørrebrød, 1 Øl (incl. Bærepenge) Kr. 4.25.

Kammerater fra andre Afdelinger er selvfølgelig velkomne til at overvære Festlighederne.

Husk Emblem, Sangbog og Rationeringsmærker.

Faaborg Afd. Den 9. August afgik vort Medlem, Købmand og Gæstgiver *P. Hoffmann*, Fjellebroen ved Døden. Han blev begravet fra Ulbølle Kirke den 14. August under stor Deltagelse. 6 Kammerater stod Æresvagt ved hans Baare, og vort Flag paraderede under hele Højtideligheden i Kirken.

Faaborg Afd. har ved hans Død mistet et af sine trofaste Medlemmer.

Ære være hans Minde!

Struer Afd. foretog Søndag den 13. August Sommerudflugt for Medlemmer med Husstand til Venø. Kl. 10 samledes Selskabet ved Havnen og afsejlede med Postbaaden til Venø. Kl. ca. 12 spistes Frokost af medbragte Madkurve (Øl og Snaps var fremskaffet i Dagens Anledning). Efter Frokosten var der arrangeret forskellige Forlystelser, bl. a. Blindbuk efter Fodbold, Ringspil og Æggeløb, hvor de sejrende fik overrakt Præmier. Derefter var der fælles Kaffebord i Postboligen, hvor der var Gættekonkurrence. Kl. 19 afsejledes fra Venø med Ankomst til Struer Kl. ca. 20.

Nykøbing M. Afd. Under stor Deltagelse begravedes Afdelingens ældste, Æresmedlem, Dannebrogsmænd, Overmatros *Harald E. Madsen*, Søndag den 17. August. I Kapellet stod Marinekammerater Æresvagt ved Kisten med Flaget og bar efter Højtideligheden vor trofaste Kammerat til hans sidste Ankerplads.

En god dansk Mand, trofast i alt sit Virke, særdeles afholdt af Marinekammerater, har vi mistet. Han blev 82 Aar. Ære være hans Minde!

Skyttelavets Sommertogt.

Med Velvillie fra Direktør *Barentzens* og Dritsleder *Voghs*, Det Forenede Bugsererselskab, Side havde de stillet den store ny Bugserbaad „Ymer“ til Lavets Disposition Torsdag den 18. Aug. Togtet gik til Sydhavnsøerne, og da Fartøjet med fuld Fart og med sænket Mast og Skorsten gik under Knippelsbro, aabnede Langebro sig derefter majestætisk for os, saa vi med Marinestanderen paa Mastetoppen kippede Flaget under Gaffen, medens „Ymer“s Højttaler spillede „Jylland mellem tvende Have“ til Ære for Fregatten „Jylland“. Da vi havde passeret Baren ved Belvedere Kanalen kom den lokale Skibshandler *Einar Møller* om Bord med en ny Forsyning Proviant, hvilket nær havde givet Anledning til, at der var udbrudt Myteri blandt Besætningen, hvorfor vi med fuld Fart gik til Grønland, hvor Skafningen foregik under fredelige Former, idet en Politibaad var kommet langs Siden. Vi afgik derefter til „Kær Hotel“, som blev stormet til stor Forfærdelse for de lokale Beboere, idet man fra alle Vinduer saa blege og forskræmte Ansigter forsigtigt kigge frem i de ellers saa fredelige Omgivelser.

Det var en aldeles fortæffelig Tur, som egner sig til Gentagelse.

Nykøbing F. Afd. Torsdag den 24. August begravedes fra Bogø Kirke et af vore ældste Medlemmer, fhv. Gaardejer *H. J. Klog*, under meget stor Deltagelse. Vort Flag fulgte den gamle Kammerat til hans sidste Hvilested.

Ære være hans Minde!

Middelfart Afd. er nu med i Rækken af Afdelinger, der har Marinestue. Marinestuen er beliggende i Restaurant Westend og blev indviet Søndag den 3. September ved en Skafning, hvortil der var mødt 50 Kammerater, saa mange der kunde bænkes i Stuen, ligesom Repræsentanter for den stedlige Presse var tilstede. Ved Bordet blev udtalt mange gode Ønsker for og Tilfredshed med Marinestuen, og der blev overrakt Formanden flere værdifulde Gaver til Stuens Udsmykning samt ydet mange kontante Bidrag til Marinestuens Kasse. Bestyrelsen bringer Afdelingens Medlemmer en hjertelig Tak for Gaver og for den gode Modtagelse, Marinestuen har faaet.

Foreløbig afholdes Klubaften i Marinestuen hveranden Torsdag Kl. 19.30, første Gang Torsdag den 14. Septbr.

Ved Indvielsen blev samtidig vor gamle Kammerat *J. P. Kongebro* udnævnt til Æresmedlem af Afdelingen. *Kongebro*, der er 85 Aar og var til Orlogs 1880, har gjort Tjeneste paa Fregatten „Jylland“, og han blev hyldet hjerteligt af Kammeraterne for sit gode Humør og for sin Trofasthed mod Marineforeningen.

Køge Afd. Søndag den 10. Septbr. afholdtes i Restaurant Guldfiskens Have den første Fregatskydning efter Møster fra Roskilde Afd. Der var stor Tilslutning. Ved Frokosten bød Formanden, Vaskeriejer *Angelo Larsen*, Velkommen og et særligt Velkommen til Gæster fra Roskilde Marineforening. Der blev talt for Kongen og for Damerne. Efter Frokosten fortsattes Skydningen, og Resultatet blev, at Gummiarbejder *Axel Hansen* blev Fregatkaptajn ved Telefonmester *Holger Hansens* Skud. Efter Skydningen var der Præmieuddeling ved Kaffebordene, hvor der bl. a. blev talt af Fregatkaptajnen, som modtog et haandknyttet Skærf til Paa-sætning af den første Sølvplade, det var skænket og forarbejdet af vor gode Kammerat *Stig Hansen*, og ligeledes en meget dekorativ og smuk Messingflagstang med Marineflag, der var skænket af *Jørgen Olsen*. Fregatkaptajnen talte for

H. M. Kongen og skænkede den lige modtagne Flagstang til Marinestuen. Der blev sendt en Blomsterhilsen til H. K. H. Prinsesse *Caroline Mathilde* fra samtlige Deltagere. Derefter blev Flaget nedhalet til Tonerne af „Kong Christian“. Alle var enige om, at det havde været en vellykket Fest, som vil blive en aarlig tilbagevendende Begivenhed.

Festen den 26. Septbr blev aflyst, men der sendtes en Blomsterhilsen til Hans Majestæt *Kong Christian*.

Nye Medlemmer.

I September 1944 er der i 34 Afdelinger indmeldt 131 nye Medlemmer.

Tak.

En hjertelig Tak til alle de mange Kammerater, der saa smukt erindrede mig paa min 70 Aars-Fødselsdag.

Det glædede mig meget.

H. P. Rasmussen,
fhv. Oversøminemester, Løjtnant.

Smuk Mindehøjtidelighed ved Underkvartermester Thomsens Gravsted.

Ved en enkelt og stille, men smuk Højtidelighed blev Mindestenen for Torpedo-Underkvartermester *Chr. Thomsen* afsløret paa Gravstedet paa Korsør Kirkegaard den 29. August. Stenen blev rejst den 28. om Aftenen i Stilhed af *Marineforeningens* Bestyrelse, som havde besluttet ikke at afholde nogen officiel Afsløring af Hensyn til Tiderne, men det var dog hurtigt rygtedes i Bynen, at Stenen var blevet rejst, saa mange Mennesker samledes om Graven den 29. August om Formiddagen og nedlagde Kranse og Buketter.

Repræsentanter for Korsør Marineforening, Formanden, Lokomotivfører *Vollmann-Hansen*, og Næstformanden, Dykker *Skjalm*, samt Repræsentanter for Søværnets Underkvartermesterforening, Torpedo-Ukvtm. *W. Mikkelsen* og Radio-Ukvtm. *K. Søgård* og Mathforeningens Repræsentant, Sanitets-Math *Leo Hansen*, samledes ligeledes ved Graven om Formiddagen for at nedlægge Kranse. Talrige Underkvartermestre og Mather var ligeledes mødt frem og dannede en smuk Æresvagt om Graven, da Kransenedlægningen foregik.

Mindestenen er en smuk Granitsten, hentet op fra Store Bælt og skænket ved en Indsamling blandt Korsør Borgere. Den bærer følgende Indskrift:

Torpedo-Underkvartermester

Christian Thomsen

Født 1917

faldet paa Ministrygeren Hajen i Korsør
den 29. August 1943

Rejst af Borgere i Korsør.

Hele Dagen igennem drog Folk til Kirkegaarden og nedlagde Blomsterbuketter, Kranse og Dekorationer. Korsørs Borgere har hermed sat vor faldne Kammerat et Minde, der vil staa for kommende Slægter.

Fra „Gøsen“s Septb. Nr.).

Ny Bog.

HANGARSKIBE. Af Orlogskaptajn *R. Steen Steensen*. Det Schönbergske Forlag. 224 Sider. 8 Kr. hefter. 13 Kr. ibd. Talrige Illustrationer.

Med den rivende Udvikling i Materiellet i Hære og Flaader, som store Krige altid har givet Anledning til, er det yderst interessant gennem denne Orlogskaptajn *Steen Steen-*

sens sidste Bog, som er udstyret med et Væld af Tegninger og Fotografier, at kunne følge, hvad der tilsøes er gjort blandt de søfarende Nationer for i Søkrigen at kunne udnytte Flyvemaskinens Muligheder som effektivt Kampvaaben. Det var Amerikanerne, der som de første i 1915 udskød en Flyvemaskine ved Hjælp af en Katapult fra Panserkrydseren „North Carolina“. Siden da er Udviklingen gaaet med Kæmpeskridt, saaledes at Magterne idag besidder Skibe udelukkende til „Magasiner“ af Flyvere, Hangarskibe, Aerodromskibe, som kan rumme paa Dæk og i Last Mængder af Maskiner. Det er Skibe op til 20.000 Tons, fra hvilke Maskinerne dels udskydes ved Katapulter, dels ved egen Kraft starter fra det mægtige Dæk. Livligt og instruktivt gennemgaar Forfatteren hele den Udvikling, som har fundet Sted indenfor dette specielle Omraade af Sømagternes Rustninger, saaledes at en Lægmand med Lethed kan følge med og have baade Belæring og Underholdning derved, ikke mindst ved de mange fortræffelige Illustrationer.

Aalborg Værft ^{A/s}

AALBORG

PEDERSEN & SVEJGAARD

ODENSE SKIBSSMEDIE OG MASKINVÆRKSTED
Hydraulisk Styremaskiner — Skibsreparationer udføres
Telf. 3014 Havnen

Marinestuer

Læg bi ved Marinestuen Stevns Afd. »Hotel Stevns« »Casino«, St. Heddinge, Telefon 61.

Hotel „Casino“

Marinestuen
Nykøbing Sj.

Hotel Skælskør

Tlf. Skælskør 21
Besøg Marinestuen
T. Møller Andersen

Besøg Danmarks første Marinestue

Gl. Toldbod. Randers.
Telf. 1267

Hotel Jsefjord

(F. O. H. Boeck)
HOLBÆK Telf. 5 - 593
Marineforeningens Samlingssted

Marinere — besøg
Slotspavillonen Tlf. 202
Marinestuen Nyborg Slot og
Landmandskaféen Tlf. 377
Axel I. R. Hansen NYBORG

Lemvig Marinestue

JESPERSENS HOTEL
Lemvig

Hotel „Kong Frederik“

Kongensgade 8, Aalborg CHR. HANSEN Tlf. 6730 - 6731

ILDFASTE STEN

A/s Hasle Klinker og Chamottestensfabrik
Hammerensg. 1 KØBENHAVN Central:254

BORNHOLM

Marineforeningens Medlemmer

mødes i Marinestuen i **INDUSTRI- & LANDBOCAFEEN**
til Augustas anerkendte Smørrebrød og kolde Snaps
Telefon Rønne 303 Augusta Hansen

Kommer De til Bornholm?

Besøg
Hotel DANA, Rønne
Gode Vær. m. rind. Vand og
Telf. Øens bedste Madsted

Vi besøger

**Ankers
Bageri & Konditori**
Søndergade 4 **Rønne**

Levertranafabriken Snogebæk

Herolds Hotel (BIDSTRUP)

HASLE Telf. Hasle 24
Godt Madsted. Gode Værelser

Marinestuen findes nu paa **Hotel Hasle**
Tlf. Hasle 8 H. THIESEN (ny Vært)

Sommer Radio

Øens største Radioforretning
Reparationer udføres
„Hafniahus“ **Rønne**

Aktieselskabet
**Bornholms
Maskinfabrik**
RØNNE Tlf. 140 - 534

John Hintze's Enke

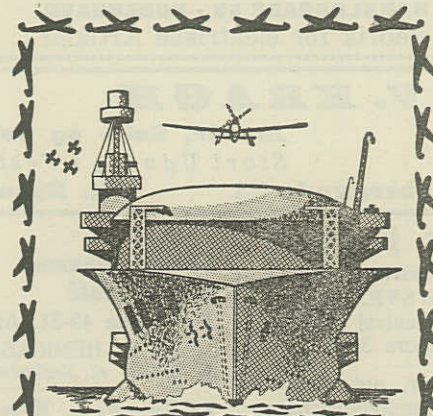
Ludvig Hintze
SKIBSPROVIANTERING
Toldbodgade **Rønne**

Thor Byder

SEJLMAGER
Tlf. Rønne 412 **Rønne**

A/s Grønbech & Co

Skibsproviantering
Tlf. 1 **Hasle**

HANGARSKIBE

Orlogskaptajn Steen Steensen giver i denne Bog et glimrende Overblik over Begrebet Hangarskibe — lige fra de første klodsede Moderskibe til den nuværende Krigs moderne, flydende Aerodromer. Bogen rummer et Utal af nye krigstekniske Oplysninger og indeholder 70 Fotografier.

Værdifuldt
Supplement til
ALVERDENS
KRIGSSKIBE

Hæft. Kr. 8,00, Indb. Kr. 13,00

Brdr. Andersens Maskinværksted

Alt Skibs og Maskinarbejde udføres
Repr. VØLUND RAAOLIEMOTORER
Thyborøn Havn Telf. 29. Indeh.: Johan Andersen

Brdr. Kruse

VAADBINDER
THYBORØN

L. Tommerup

Søekvipering & Skotøj
Telf. 39

Thyborøn Skibsværft

Ragnar Christensen
Skibs- & Baadebyggeri
Telf. 38
Alt Malerarbejde udføres

Valdemar Petersen

Skibsprovianteringsforretning
Tlf. 8 Thyborøn Havn Tlf. 8
Eget Frilager

Niels Høj

Thyborøn BAGERMESTER Telefon 15

SKAARUP & SALS KOV

SMEDE- OG MASKINVÆRKSTED
THYBORØN HAVN Telf. 61

S. V. JEPSEN

AUT. INSTALLATØR Telf. 51
Skibsinstallationer udføres

Engelsk Beklædnings-Magasin

Alt i Søekvipering - Arbejdstøj - Lingeri - Skotøj
Thyborøn Havn H. KIRKEDAL Telf. 56

„Skagerak“ Fiskeexport

THYBORØN
Telf. 48

HOLGER JØRGENSEN

Farveri — kemisk Rensning
Langgade 27 Telf. 888
NYKØBING FALSTER
Vestergade 31 Telf. 281
MARIBO

LAUR. KNUDSEN

MEKANISK ETABLISSEMENT - AKTIESELSKAB
HARALDSGADE 53 - KØBENHAVN
Fabrik for elektriske Artikler

P. V. KRAGH

Juvelér, Guld- og Sølvmed.
Stort Udvalg i Festgaver
Frederiksberggade 23 Tlf. Byen 2224

Thomas Iversen

Statsaut. Elektroinstallatør
BÜLOWSVEJ 44
Telefon: Central 3654
— Nora 3080

Blikkenslager, aut. Gas-
Vand- og Sanitetsmester

Peter E. Johansen

Istedgade 17
Medlem af Marineforeningen
Tlf.: C. 8862 og Vester 4117
har udført Blikkenslagerarbejde og
de sanit. Inst. paa Søofficersskolen

PALÆ
5846

H. Wibert.
Jng. M. of J.
Patenter
Varemærker
Mønstre
alle Lande.
Ny Kongensgade 21

Besøg

**Christianshavns
Automatcafé**

Torvegade 49-51. Amag. Nr. 1
E. HENRIKSEN
Medlem af Marineforeningen

Klinke Peter

Sølvgade 2
Klinke-Peter reparerer stadig alt
Anbefal. af Den kgl. Porcelænsfabrik
Tlgr.-Adr.: Klinke-Peter
Tlf. Palæ 347

A/S H. de H. Ebbesen & Søn

Fredericiagade 13
København K. Tlf. C. 845
ISENKRAM en gros
Bygnings-
beslag
Møbelbeslag
Værktøj

*** Aalborg Fiske-Restaurant ***

Specialiteter i
FISKE- OG KØDRETTER
„Richard Nielsen“ Telf. 3270 AALBORG

Besøg **„Slots-Kroen“**

Slotsgade 35 - Tlf 1589 ERIK POULSEN
Medlem af Marineforeningen

Brødrene Berthelsen

Olie- & teknisk Maskinforretning
Slotsgade 20 Aalborg Telf. 5024-5650

Berg Knudsens

„SLAGTERFORRETNING“ — „SKIBSPROVIANTERING“,
Korsgade 28 — Telef. 2592.

HENRY O. PEDERSEN

SKIBSHANDLER
Brogade 8. — Nørresundby Telf. 2245

Biebers

SKIBS- OG BAADEBYGGERI
Vestre Baadehavn AALBORG Telf. 2419

C. HOFMAN

URE — BRILLER

Indehaver: CHR. AKS Bispensgade 11 Telf. 1329

RANDERS

H. BECKER & CO. A/S

MASKINFABRIK
RANDERS Telf. 2623
Medlem af Marineforeningen

Kock & Thomsen

Smede- og Maskinværksted
Aut. Vand- og Gasmester
Lene Bredalsgade Randers
Telf. 1687-2854

Chas. Mortensen

Sejl, Presenning, Flag og
Teltfabrik
RANDERS Tlf. Randers 529

A. Mollerup Lanng

Maskinværksted - Skibssmedie
Dytmærskens 15

Reparationer udføres
Randers — Telefon 1015
Hoved Nr. 3412 - 1931
Elektro- og Autogen-Svejsning

Københavns Stevedore

Kompagni

Puggaardsgade 7
Central 1695 - 3491 - 10.645

Otto Petersen

Burmeistergade 34 Tlf. 12709
1ste Kl.s Bageri
Leverandør til Officersmessen

Svejsriet »Derby«

(Svejs-Møller)
Aaboulevard 43
Tlf. C. 15010 & 10501

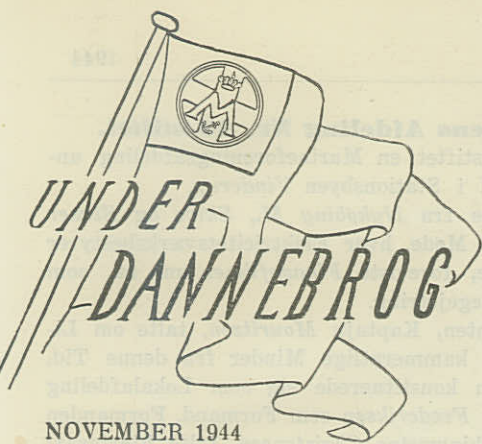

JENSEN & DENCKER'S

Reproduktionsanstalt
NYHAVN 31.H + TELF.: C. 14932
Leverandør til de fleste
danske Soldatblade

DANSK KUL CENTRAL
Import af
KULKOKS · CINDERS · BRIKETTER

ISLANDS
BRYGGE
25
Central
15.733

NOVEMBER 1944

Skibsmodellerne i vore Kirker

Af

Sognepræst MOGENS STRUNGE, Taarnby

Medlem af Københavns Afdelingen

I.

Hovedforeningens Næstformand, *Bønnelycke*, har bedt mig skrive lidt om, hvad Tanken er med den Skik at have Skibsmodeller hængende i vore Kirker. Han har meget rigtigt forstaaet, at Emnet maa have min Interesse — det er jo eet af de iøvrigt ret talrige Berøringspunkter, der er mellem Kirken og Marineforeningen, og man kan vistnok regne med, at Kammeraterne gerne hører lidt derom.

Det vil være naturligt straks at mindes, at det var nogle af Marineforeningens gode Mænd, der sørgede for, at et Minde blev anbragt i Taarnby Kirke om de to Søveteraner her fra Sognet, *Reiersen* og *Vægter Hans Hansen*, idet en Model af Fregatten „Jylland“ nu pryder den snart 800 Aar gamle Kirkebygning. Derved fik Menigheden tillige et synligt Minde i Eje om hin stolte 9. Maj 1864, Helgolandslagets Dato. I Forvejen havde vi her i Kirken Orlogsmodellen „Den Prægtige“, Anno 1795 — tremastet, armeret med $4 \times 9 = 36$ Kanoner.

Allerede for mange Aarhundreder siden fandt man paa at sammenligne Kirken med et Skib. Denne i farefulde Tider naturlige Sammenligning fandt Udtryk i Benævnelsen „Kirkeskibet“, der angik Menighedens Hus — i Modsætning til Koret, Præsteskabets — eller vistnok bedre sagt: Alterets Del af Kirkebygningen. Det er næppe historisk ukorrekt eller for dristigt at antage, at Tanken om Havet og stormfulde Tider kan have spillet ind her. Man kendte, som ogsaa Havets Mænd kender det, til Storm og til Bølger — til den undertiden vanskelige Vej over Dybet. Sammenligningstankegangen er ældgammel.

Om den gamle Beretning om Syndfloden (der egentlig burde staves uden det første d, da syn betyder stor, og Ordet, der næppe har noget med Synd at gøre, betyder Storfloden) eller om Beretningen om Herren, der stillede Stormen paa Genesareths Sø, har staaet for hine fjerne Kristnes Tanker, da de fandt et Symbol for Kirken i Skibet, kan næppe afgøres nu. Maaske har man ogsaa tænkt paa, at ligesom det er een Vilje, der bestemmer Kurs o. s. v. om Bord paa et Skib, maa noget lignende gælde i Kirken. Navigeres et Skib efter Flertalsafgørelser om Bord, er det jo ikke saa godt. Et saadant styret Skib vilde snart risikere at møde sin Skæbne, ligesom den Kirke, der ikke lagde mere Vægt paa

Vorherres Ord i Skriften end paa Flertallets Mening om Tingene, vilde gaa en krank Skæbne i Møde paa sin Sejlads. Sine Steder er det naturligt, Flertallet er bestemmende og har Ansvaret; men der gives Omraader, hvor Raaderet og Ansvar maa være samlet i een eller forholdsvis faa Personer.

Den Kirke, der trods al gammel Strid dog er og bliver vor Moderkirke, den romersk-katolske, kender en i denne Forbindelse interessant Sætning: „extra ecclesiam nulla salus“, uden for Kirken er der ingen Frelse. Tanken maa kunne levendegøres i Billedet af et Skib, der fører de om Bord værende over Livets Hav mod Maalet, Havnen, mens den enkelte ikke formaar at svømme den lange Vej. Maaske har ogsaa den Tanke spillet ind.

Dette var nogle faa Ord om selve Idéen. Den praktiske Side af Sagen, Skikken at ophænge ex voto Skibsmodeller i Kirker, gaar rimeligvis ret langt tilbage i Tiden, i hvert Fald i Sydeuropa. Saaledes findes i Prins Hendricks Museum i Rotterdam deponeret en spansk (flamsk?) Skibsmodel af en Caravel fra omkring 1425, der muligvis stammer fra en Kirke. En anden Skibsmodel fra omkring 1450 hang indtil for faa Aar siden i et lille Kapel i Havnebyen Mataro i Catalonien i Spanien. Den blev solgt til Amerika. En Skibsmodel fra omkr. 1550 i Kirken i Utrera i Andalusien gik tabt under sidste spanske Borgerkrig.

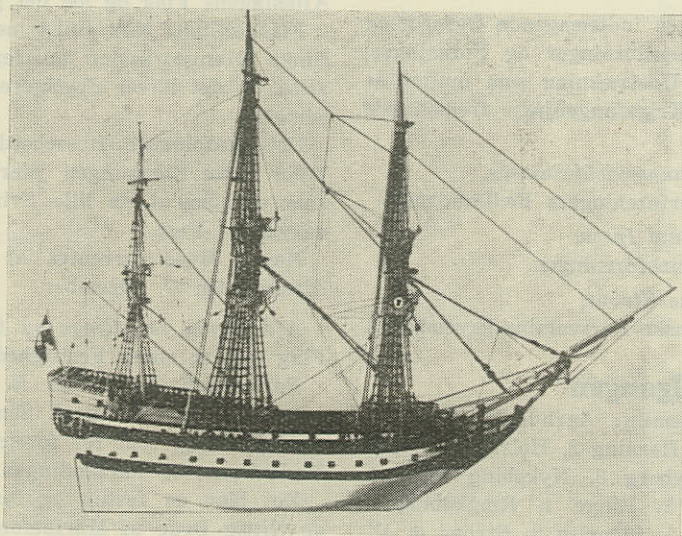
Endnu ældre Skibsmodeller findes i Frankrig i Form af Alterkar, saaledes et paa fire store Hjul anbragt Vievandskar(?) i Kirken Saint-Nicolas-du-Port og et Røgelseskar i Katedralen i Chartres — begge meget smukt forarbejdet i Perlemor og Sølv, forestillende middelalderlige Skibe fra 14-Tallene.

I Norden kendes ingen ex voto Modeller fra den katolske Tid; men Grunden hertil er muligvis, at saadanne kan være blevet ødelagt ved Reformationens Indførelse, da Fremstilling af Skibe kendes fra senere Afdækning af Kalkmalerier — Voldby Kirke, ca. 1580, hvor Billedet antagelig forestiller den stridende eller sejrende Kirke, og Udby-Neder-Kirkes

Billeder, der med Sikkerhed kan dateres til 1515—1520, og som formentlig fremstiller den nødstedte Kirke.

I den strenge Periode lige efter Reformationen er der næppe blevet ophængt Skibsmodeller i Kirkerne.

Det ældste kendte Votivskib fra en nordisk Kirke er en Skibsmodel fra omkring 1580, der i sin Tid har hængt i Stockholms Storkyrka (nu Nordiska Museet). Den maaske ældste danske kirkelige Skibsmodel hænger i Sejerø Kirke og har Aars-tallet 1650 indgraveret i Agterspejlet. Nævnes kan ogsaa Modellen i Stege Kirke, ca. 1680.

Sejerø Kirkeskib.

FRA HOVEDBESTYRELSEN

Konsul Anton C. Nielsen.
R. af D. p. p.

Mangeaarigt Medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse, Konsul *Anton C. Nielsen* i Aarhus, er den 10' Oktober afgaaet ved Døden, og vi har mistet en stærkt interesseret og god Mand, der gennem en lang Aarrække var Formand for Aarhus Afdelingen og tillige gjorde et meget stort Arbejde i Hovedbestyrelsen, hvor hans ofte impulsive, men altid vel overvejede og kloge Indlæg i Diskussionerne satte Kulør paa Forhandlingerne. Han var en djærv og frisk Jyde med dennes allerbedste Egenskaber, og man lyttede altid med Opmærksomhed til hans Indlæg ved de store Sendemandsmøder. Altid loyal og altid kun tænkende paa Marineforeningens Bedste var han ofte Formidleren, — Olien paa Vandet —, naar der var lidt Brænding eller Braad paa Søerne. Vi vil takke ham for alt, hvad han var for vor Forening. Vi vil mindes ham ogsaa som den gæstfrie Vært for os i det smukke Hjem i Riis Skov, hvorfra han kunde se ud over Aarhusbugten til de mange Lystsejlere fra Sejlklubben, for hvilken han i en Aarrække var den energiske Formand. Konsul *Nielsen* vil blive savnet, naar Hovedbestyrelsen atter samles til Møde, — en Personlighed, som vi holdt af for hans smukke menneskelige Egenskaber. Han vilde kun det Bedste.

Konsulen blev efter eget Ønske begravet i dybeste Stillehed uden Datoangivelse.

ÆRE VÆRE HANS MINDE!

Undertegnede Formænd retter en indtrængende Opfordring til alle Medlemmer af de Sammenslutninger og Foreninger, vi repræsenterer, om i saa vid Udstrækning som muligt at anvende det af Erhvervslivets Krigsfangehjælp fremstillede Krigsfange-Mærke.

Ritmester *K. Greve Dannekiold-Samsøe*,

Formand for Danske Soldaterforeningers Fællesudvalg.

Kommandør *Paul Ipsen*,

Formand for Marineforeningen.

Kaptajn *Arne Stevns*,

Formand for De samvirkende danske Forsvarsbroderselskaber.

Medlemstilgangen

var i Oktober paa 59 Mand, nemlig: Aarhus 3, Assens 1, Bornholm 1, Frederiksberg 14, Herning 2, Holstebro 1, Kallundborg 1, Nordre Birk 6, Nyborg 3, Nykøbing Mors 1, Næstved 3, Odense 3, Præstø 1, Ringe 4, Ringkøbing 3, Samsø 1, Silkeborg 1, Skelskør 1, Slagelse 2, Struer 6, Viborg 1.

Marineforeningens Afdeling Nr. 80 stiftet.

Den 28/10 er der stiftet en Marineforeningsafdeling under Distrikt Nr. VIII i Stationsbyen *Vinderup*.

Afdelingsformændene fra *Nykøbing M.*, *Skive* og *Struer* deltog i det stiftende Møde, hvor Elektricitetsværksbestyrer *Høgh Petersen*, *Skive*, foreviste *Flaadefilmen* m. m., som modtoges med stor Begejstring.

Distriktsrepræsentanten, Kaptajn *Mouritzen*, talte om Livet til Orlogs og de kammeratlige Minder fra denne Tid, hvorpaa Forsamlingen konstituerede sig som Lokalfdeling Nr. 80 med Bogholder *Frederiksen* som Formand. Formanden for *Struer Afd.*, Maskinmester *Christensen*, talte hjertevarme Ord for Konge, Land og Flag, og Havnefoged *Toft* bød de nye Kammerater Velkommen i Kredsen. *Toft* erindrede ligeledes om det aarlige Distriktsmøde i *Struer*, som er af uvurderlig Betydning for Sammenholdet og det gode Kammeratskab; dette Møde giver nye Impulser, Lyst og Interesse for Foreningsarbejdet, særlig i Distrikt VIII gøres der meget ud af dette aarlige Møde.

Fra Hovedforeningens Formand indløb en telegrafisk Hilsen og Velkomst under Marineforeningens Flag.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Den strenge Papirrestriktion har nødvendiggjort en radikal Pladsbesparing, da UNDER DANNEBROG fremtidig kun maa udkomme som et 8-sidigt Blad. Redaktionen maa derfor sammenskrive Beretningerne om Afdelingernes daglige Møder under ovenstaaende Overskrift — kun Meddelelser om særlige Begivenheder som Flagindvielser, Jubilæer o. l. kan regne med lidt mere Plads.

Red.

Frederiksberg-Afdelingen afholdt den 22/10 Stiftelsesfest i „Slotsgaarden“ (*Josty*) med over 100 Deltagere, heriblandt flere Kammerater fra København og Nordre Birk Afdelingerne.

Efter Formandens Velkomst indviede Kommandør *Ipsen* Afdelingens Flag og lod det gaa til Tops for første Gang.

Flaadefilmen blev rullet med ledsagende Foredrag, og det flinke Drengorkester musicerede til stor Fryd for alle og viste, at det bliver dygtigere og stadig har udvidet sit Repertoire.

Det paafølgende Bussebord med Hyggepianist, Sange og Taler satte Stemningen yderligere i Vejret, saa man ikke kom udenom, at en lille Svingom maatte slutte den meget vellykkede Fest.

Næste Møde forventes at kunne blive Torskespisningen Tirsdag den 5' December.

Afdelingen for Ringe og Omegn indviede den 22/10 sit Flag ved en smuk Festlighed paa Kværndrup Kro.

Formanden, Mekaniker *R. Mogensen*, bød Velkommen og udbragte Kongens Skaal. Senere talte Formanden smukt for det nye Flag, som for første Gang vajede over Afdelingens Medlemmer, og Forsamlingen afsang „Vi elske vort Flag“.

Det blev en festlig og fornøjelig Aften med gode Taler og flittig Brug af Marineforeningens Sangbog, indtil Flaget Kl. 22.45 blev halet ned paa reglementeret Vis.

Aarhus Afdelingen afholdt Generalforsamling Søndag den 15. Oktober.

Formanden, Maskinmester *L. Dørr*, bød Velkommen, og medens Flaget blev halet paa halv, udtalte Formanden nogle dybtfølte Mindeord om vort afdøde Æresmedlem, Konsul *Anton C. Nielsen*. Medlemmerne paahørte Talen staaende og udtalte et „Ære være hans Minde“.

Til Formand genvalgte Maskinmester *L. Dørr*, og til Bestyrelsen valgtes: Glarmester *Kyst*, Arrestbetjent *Jaquet*, Befragter *Herløv* og Tapetserer *Staustrup*.

Efter Generalforsamlingen var der kammeratligt Samvær.

Den 10/9 afholdt *Nykøbing S. og Odsherred* sin aarlige Fugleskydning under Medvirkning af Marineforeningens Drengorkester. Fabrikant *Stanley Segner* blev Fuglekonge, og Traditionen tro blev Fugleskydningen Aarets store Begivenhed indenfor Afdelingen, ikke mindst fordi Marineforeningens Formand og Næstformand m. fl. Kammerater fra København deltog i Festen.

Marineforeningens Skyttelav i København holdt den 20/10 et vellykket Torskegilde med stor Deltagelse, og *Køge Afdelingen* afholdt den 21/10 sin første Mønstringsaften i Marinestuen; der var mødt mange Medlemmer til kammeratligt Samvær om Spillebordene.

Som Lods i Kalundborg er ansat tidligere Styrmand i Ø. K., Søløjtnant I (R) *E. H. Jensen*. Den nye Lods, der afløser den indenfor Marineforeningen kendte Lods *Plambeck Hansen*, som har lagt op paa Grund af Alder, er Søn af Marineforeningens mangeaarige Revisor, fhv. Arbejdsinspektør ved Orlogsværftet *C. P. M. Jensen*.

80 Aar. Fhv. Baadfører *Vilhelm Nielsen* fyldte 12/10 80 Aar. Nielsen, der er gammel Langfartssejler, og som har været Medlem af M. F. siden *Nykøbing F.* Afdelingen blev stiftet, modtog megen Hyldest paa Fødselsdagen, ikke mindst fra sine Afdelingskammerater.

Frederiksberg-Afdelingen afholder Møde i *Slotsgaarden* (Josty) den første Tirsdag i hver Maaned Kl. 19.30 — hvortil ogsaa Kammerater fra andre Afdelinger er velkomne.

Ringe-Afdelingen afholder Klubaften den første Onsdag i hver Maaned paa *Ringe Hotel*.

Den 30. September miste *Bogense Afdelingen* et af sine unge Medlemmer, den kun 23-aarige *Roman Hansen*, der døde paa Sygehuset, hvortil han var indbragt som haardt saaret efter Beskydning fra Luften.

Ved en gribende Højtidelighed jordes *Roman Hansen*, der i 1943 havde aftjent sin Værnepligt ved Søværnet, hvorfra han var hjemsendt efter 29. August. Afdelingsformanden, Ingeniør *A. Vestergaard*, bragte — idet han udtalte et: *Ære være Roman Hansens Minde* — den Afdøde Kammeraternes sidste Farvel, medens Flaget sankedes over Graven, der var dækket af et Væld af Blomster og Kranse.

Den 28. Oktober fejrede *Københavnske Soldaterforeningers Samvirke*, hvis Formand er Købmand *Kervil*, sit 25 Aars Jubilæum. I Anledning af Jubilæet sendte *Marineforeningen Samvirket* en Fanepåse som Gave.

Fra Kaperstyrmand til Maanedslieutenant.

Uddrag af Generalkrigskommissær Gustav Grüners Erindringer.

Ved Fuldmægtig, Søløjtnant (R) *Honnens de Lichtenberg*.

(Fortsat).

Fra Roflotillens Station paa Nyord blev Førsejlskibene fra Smaalandsfarvandet konvojeret til Dragør, da der paa dette Tidspunkt var fuldt op af Kaper i Østersøen. Fra Stationen havde man særlig Kig paa en fransk Kaper, der ved at tage et dansk Skib havde gjort sig skyldig i Neutralitetsbrud. Da *Grüner* derfor en Dag med en Kragejolle med 9 Mands Besætning og lige saa mange Pistoler og Geværer befandt sig 2 Mil tværs af Stevns som Dækning for en Transportflaade, mødte han en Lugger under fransk Flag. Fra sit lille Fartøj gav han Kaperen et Varselsskud „... han skulde respektere det danske Kongeflag, jeg havde den Ære at føre, hvor lille jeg end var ...“.

Efter det andet Skud drejede Kaperen til, og *Grüner* lagde til paa Siden af den og forlangte at se Skibspapirerne. Kaperkaptajnen foreslog dog G. at gaa med ned i Kahytten, da Papirerne ellers let kunde blive vaade af Skvalpet i den friske Kuling. Efter at et Par Glas var nydt, overbeviste G. sig om, at det ikke var den eftersøgte Kaper, han havde mødt og vilde derfor tage af Sted igen — men Kahytten, hvis Skodder var behængt med Huggertter og Pistoler, var efterhaanden blevet besat med Kaperskibets Styrmand og Proviantmestre — en af disse havde sat sig paa Kahytstrappen og spærrede derved for denne, uden at gøre Mine til at lade G. passere.

„... jeg havde en varm Pistol i min Pjækkert i Brystlommen, indvendig, og greb med en hurtig Bevægelse min højre Haand om Pistol Kolben, traadte et Skridt tilbage, hvorved Messinget af Pistol Skæftet kom til syne, og da jeg nu sagde: Plads for mig — gav Capit. Blink til ham paa Trappen, og han rejste sig, idet jeg havde begyndt at trække Pistolen noget frem fra min Kofte, de skulde rigtignok ikke komme hjem og fortælle, at de havde gjort en dansk Søe Officer bange i Kiøgebugt ved at spærre ham Opgangen til Dækket ...“.

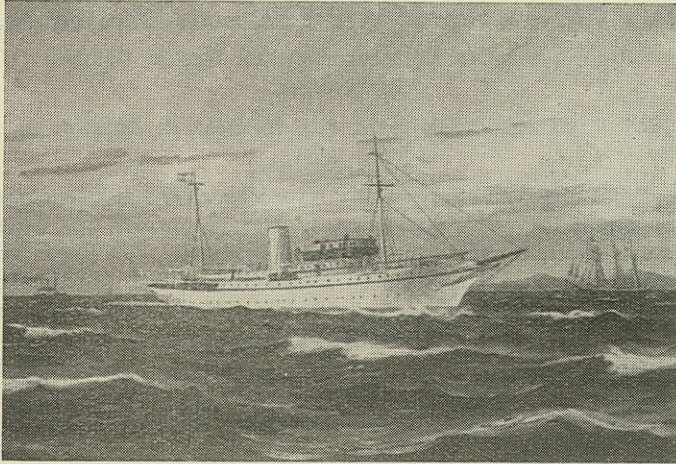
Da *Grüner* kom op paa Dækket, saa han, at Luggeren sejlede den modsatte Vej med den danske Baad paa Slæb — efter et kort Ordskifte kom han dog om Bord i sit eget Fartøj, kastede los og holdt nordpaa efter Transportflaaden.

Flere af hans Folk var blevet berusede, „... de franske Gavtyve havde gjort dem fulde ...“.

Imidlertid var Mørket faldet paa, men da de vilde tænde Nathuslamperne, havde de ingen Svovlstikker og maatte derfor styre efter Lysene fra de agterste Skibe i Transportflaaden — denne, som var et godt Stykke forude, forsvandt dog snart af Syne, og G. maatte saa holde nordpaa paa Lykke og Fromme. Loddet holdtes gaaende, og da der blev varskoet for 7 Fod, gik de til Ankers, lagde Masten ned og indrettede sig for Natten. Henimod Daggry løjede Vinden, og de hørte nogle underlige, hæse Skrig. Da det blev lyst, viste det sig, at Fartøjet var blevet forsat østover med Kurs ret paa Salt-holmen; de havde ankret tæt under Land mellem nogle store, halvtoverskyllede Sten — og herfra kom den besynderlige Hylen, det var nogle Sælhundene, som havde deres Hvileplads her.

Efter et hastigt Morgenmaaltid om Bord i et af Koffardifartøjerne, disse var alle velbeholdne gaaet til Ankers under Dragør, sattes Kursen atter mod Stationen paa Nyord.

(Fortsættes).

Ovenstaaende Maleri af Kongeskibet *Dannebrog*, skænket af Marinemaleren, Lods *Fr. Landt*, bortloddes af Marineforeningens Skyttelav, København, ved Lavets Generalforsamling i Febr. 1945. Resultatet bekendtgøres i „U. D.“, Marts 1945.

Lodsedler à 1 Kr. faas hos Bestyrelsen og paa Kontoret, Sct. Pauls Kirkeplads 10².

Bog anmeldelser.

Jan Thomas: FRIBYTTTEREN. Hasselbalchs Forlag 1944. 304 Sider.

Pseudonymet Jan Thomas dækker to Forfattere, den ene ubekendt, den anden vort kendte Medlem, Kaptajn *Børup Sørensen*, som i den foreliggende Bog giver et interessant Tidsbillede fra Frederik d. IV.s København, specielt den store Ildebrand 1728.

De dansk-vestindiske Øer er iøvrigt Hovedskuepladsen for Bogens Handling, og Fribytterlivet paa Havene giver den Spænding og Fart, saa vi her staar overfor en virkelig Søroman.

HAANDSKREVNE NAVIGATIONSBOGER. Af *E. Juel Hansen*. I Kommission hos Andr. F. Høst. Kr. 2,75. 48 Sider.

Overbibliotekaren ved Søfartens Bibliotek, Kaptajn *Juel Hansen*, har udsendt en ogsaa for Ikke-Navigatører interessant Bog om tidligere Tidens haandskrevne Navigationsbøger, hvori Forfatteren gennemgaar Navigationsvidenskabens Udvikling her i Landet fra det 17de Aarhundrede og op gennem Tiderne. I Værket bringes mange smukke Reproduktioner af gamle dels trykte — dels haandskrevne Navigations-Lærebøger.

Knud Andersen: DEN DØDE MANDS KRO. Gyldendal. 140 Sider. 1944.

Den kendte Sømandsforfatter *Knud Andersen* lader i sit sidste Værk 13 forskellige Mænd, hovedsagelig Søfolk, mødes i Kroen ved den stille Kanal, hvor de beretter om deres Livsskæbner. Forfatterens Fortælleevne udfolder sig rigt og rammende underbygget af hans nøje Kendskab til de fleste af Klodens Egne. Ret en Bog for Sjøens Mænd.

VIKINGENS JULENUMMER 1944.

I smukt og festligt Udstyr foreligger „Jul paa Havet“, *VIKINGENS* 14de Julehæfte, nu. Som sædvanlig er der her samlet et Udvalg af Stof med righoldige Illustrationer af kendte Kunstnere, som er sikker paa at fange Interessen blandt Sjøens Folk. Dette specielle Sjøens Julehæfte bliver altid hurtigt udsolgt — ikke mindst fordi det bliver sendt til saa mange Søfolk som en kærkommen Julehilsen, men ogsaa for andre maritimt interesserede vil *Vikings* Julehæfte med sit mangesidige Indhold være den rigtige Julegave.

En Skipperkones Daad.

Danmarks ældste Skib, Galeasen „Trelholm“ af Ærøskøbing, der, saa vidt man kan konstatere, tillige er Verdens ældste Fragtskib, er bygget i Troense i 1776 og altsaa ikke mindre end 168 Aar gammel. Først i Oktober henledte det gamle Skib atter Opmærksomheden paa sig ved en dramatisk Situation, idet Skibet var ved at synke i Omø Sund, men den gamle Skude klarede sig dog ind til Nyborg.

„Trelholm“ var paa Rejse fra Fakse til Middelfart, da den i Nærheden af Omø Fyr sprang læk. Den tog hurtigt saa meget Vand ind, at Skipperen fandt det rigtigst at standse Motoren for at undgaa en Eksplosion. Skibets Jolle blev sat i Vandet, og Skipperens Hustru og deres kun 3 Aar gamle Søn kom først i Jollen, men pludselig sprang Fangelinien.

Jollen drev for Vind og Vove med Skipperkone og hendes Søn ombord, og fra Skibet kunde intet gøres, da det kun var den ene Baad ombord, og man maatte da haabe, at Jollen vilde drive i Land, inden den sank helt, da den var halvt fyldt med Vand.

Fra Omø Fyr havde man observeret „Trelholm“'s farlige Situation, men inden man fik sendt en Baad ud til Assistance, saa man fra Fyret, at Skibet satte Kurs mod Nyborg og kunde klare sig selv.

Fra Fyret kunde man ikke se Uheldet, og man blev da i højeste Grad forbavset, da der nogen Tid efter kom en drivende vaad Kvinde med et lille Barn op til Fyret. Skipperkone forklarede, at da Jollen var et Stykke fra Land, var den sunket, og hun maatte da først svømme og senere vade i Land med Barnet. Det var en modig Handling af en Kvinde, men hun tog Situationen roligt og syntes ikke, det var noget at tale om.

(Efter „Fondet“).

MARINEFORENINGENS KALENDER 1945

under Redaktion af *Chr. Bønnelycke*
udkommer den 15. December.

Pris 1 Kr.

Forhandles af Hovedkontoret, Havnegade 55, og
Bladforlaget, Studiestræde 49, København K.

Ved De —

at den blaa Farve, som næsten alle Landes Orlogsgaster bærer, skal være af meget gammel Oprindelse. Romeren *Vegetius* sporer i sin femte Bog om de romerske Kampe Farven tilbage til Venetierne, et gammelt søfarende Folk, der boede ved den biscoaiske Havbugt, og som regnedes til Datidens største Søfolk.

Hos disse Folk var det Skik og Brug at male deres søgaaende Skibe, saavel Skrog som Rigning, med en blaa Farve, ligesom deres Søfolk bar blaa Klædninger.

Ifølge den samme Forfatter skal det latinske Ord *Venetus*, der baade betegner Farven og Folket, pege tilbage til Farvens Oprindelse hos Folket. Fra Venetierne har Romerne overtaget Skikken, og derfra er den blevet ført videre op til vore Dage — saaledes mener Historien i alle Tilfælde.

(*Gøsen, Sept. 44*).

DECEMBER 1944

Skibsmodellerne i vore Kirker

Af

Sognepræst MOGENS STRUNGE, Taarnby

Medlem af Københavns Afdeling

II.
Ved en Tilfældighed, der kan minde om Telepati, er der næsten samtidigt blevet skrevet to — indbyrdes ganske uafhængige — Artikler om Skibsmodellerne, idet Musæumsinspektør, mag. art. *Victor Hermansen*, Nationalmuseet, har behandlet Emnet i Sømandsmissionens lige udkomne Julehefte, som Marineforeningens Medlemmer alene af den Grund burde sikre sig. Magisterens værdifulde Artikel og „UNDER DANNEBROG“s November-Artikel synes at udfylde hinanden. Af Dagspressen har Dagbladet „Børsen“ den 19' og den 21' November bragt det væsentligste af begge de nævnte Artikler, men uheldigvis har „Sorø Amtstidende“, der den 21' November aftrykte min Artikel, i Stedet for Sejrsø læst Sorø Kirke.

A propos Sejrsø, da er denne Kirkes Skibsmodel, Danmarks ældste Kirkeskib, blevet restaureret af Marineforeningens Sejrsø-Afdeling. Det er som bekendt ikke mindst de nær Havet beliggende Kirker, der har nydt godt af Spøns Folk. Formanden for Sejrsø-Afdelingen oplyser, at det var to Sejrsøboere, som havde gjort Tjeneste om Bord paa „Trefoldigheden“, som Modellen skulde forestille, der i 1659 byggede den. „UNDER DANNEBROG“s Redaktion modtager sikkert ligesom jeg med Tak Oplysninger, ikke mindst fra de lokale Afdelinger, om Skibsmodellerne i vore Kirker. Endelig kan anføres, at der i det engelske Redningsvæsens Blad i sin Tid var anført, at en „Kopi af William Wouldhaves Redningsbaadsmodel, bygget i 1789, efter hvilken — dog med visse Forbedringer — den første, engelske Redningsbaad blev bygget, stadig hænger i St. Hildas Kirke i South Shields, og at en Redningsbaadsmodel plejede at hænge — og utvivlsomt stadig hænger i Southwold Kirke.“

Den ældste Model i den historiske Modelsamling paa Holmen, Orlogsskibet „Anna Sophia“ fra 1669, har ifølge ubekræftet Overlevering været ophængt i Holmens Kirke. Modellen bærer aabenbart Mærker af at have været ophængt.

En Skibsmodel af et samtidigt dansk Orlogsskib hænger i Kerteminde og skal være foræret Kirken i 1686 af Købmand *Jespersen Bager* og 2-den Hustru *Anna Sophie Hansen*.

En stor Skibsmodel af et hollandsk Orlogsskib blev i 1720 foræret til Aarhus Domkirke, hvor den endnu hænger. Efter Overleveringen fo-

restiller Modellen Skibet „Enighed“ (Eendracht) og var bestilt af Czar Peter som Forbillede for de Skibe, han ønskede at bygge; men det franske Skib, der skulde føre Modellen til Rusland, strandede paa Skagen, hvor Modellen blev købt ved Strandauktion i 1720. Forarbejdelsen er dog ikke saa fin, at den kan tjene til Forbillede ved Skibsbygning.

Iøvrigt gør den almindelige Trang til at henføre ukendte Skibsmodeller til Skibe eller Personer, der har indskrevet Navne i Danmarks Historie, sig ogsaa gældende for Motivmodeller. Saaledes hævdes det, at Modellen til Christian den Fjerdes Flagskib „Hellig Trefoldighed“ findes i Strynø Kirke; i Kahytten ses endog et Billede af den berømte Konge — ind gennem en Række Kahytsvinduer. Men Modellen kan efter Skibets Bygning og Udseende næppe være ældre end ca. 1780.

Vore kirkelige Kalkmaleriers Skibe er langt ældre, idet eet fra Christian II's Tid end ikke hører til de allerældste. Dette symboliserer tydeligt den stridende Kirke. Det har 4 Master, hvoraf Hovedmasten er knækket. Der findes en lang Række Skipsbilleder i vore kirkelige Kalkmalerier. Nationalmuseet har gode Fotografier af dem.

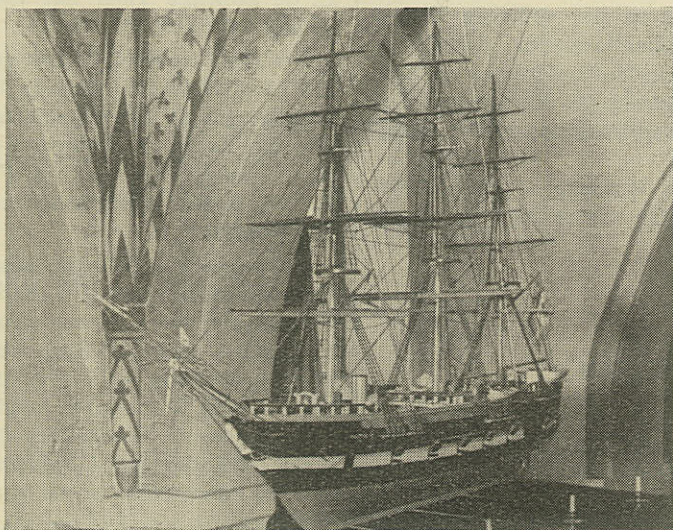
En Del af de Modeller, der hænger i vore Kirker, maa vistnok stamme fra Skibsbyggere, hvis Modeller der ikke er blevet bygget Skibe efter — altsaa ubrugte Forslag — bristede Forhaabninger. Marinen fik, hvad den vilde have af, hvad der fremstod. Resten kunde pynte i Kirkerne — meget fornuftigt tænkt.

For Sømænd vil Modellerne vel være interessantere end Malerierne, selv om de er yngre kunsthistorisk set, er det en anden Sag. Vi vil med Glæde mindes, at talrige Sømænd og Fiskere har lavet skønne Skipsmodeller til deres Kirker — et godt Minde at sætte sig.

Om den historiske Modelsamling paa Holmen har Orlogskaptajn *P. Holck* — een af de nulevende, der ved mest om Sagen — skrevet et smukt og rigt illustreret Hefte, en værdifuld Gave til os, der har Interesse for dette Emne, der

ligger nær op ad, hvad vi her har dvælet ved. Iøvrigt findes der næsten intet trykt om Spørgsmaalet — desværre. Man maa haabe, Mangelen en Gang vil blive afhjulpet. Omtalte Hefte kendes forhaabentlig af mange af Marineforeningens Medlemmer. Findes der mon hos os Folk, der er kyndige paa Omraadet? Et Hefte kunde beriges med gode Billeder fra Nationalmuseet.

Om Motivgaver iøvrigt kan man læse f. Eks. i Salmonsens Leksikon, selv om man der kun faar en Smule Oversigtsviden. Selve Ordet Motiv er dannet af det latinske voeo = jeg lover (Guderne en Gave). (Se Side 86).

Model af Fregatten „Jylland“, skænket til Taarnby Kirke 1941 af Marineforeningens Københavns Afdeling.

JULEN 1944

Atter ringer Juleklokkerne over et mørkelagt Land, og Forbindelsen mellem os er bleven vanskeligere; men saa meget mere haaber vi, at det Aar, vi gaar ind i, vil bringe os den ydre og indre Fred, som vi alle længes efter.

Men samtidig gaar vore Tanker til alle de mange, der er borte fra deres Hjem — ikke mindst til vore Søfolk i det fjerne — og ogsaa til de Hjem, som maa savne dem, der er gaaet bort.

Vi giver hinanden Haandslag paa, at vi i alle vore 82 Afdelinger og samlet som een Forening vil gøre vort til at bygge et frit og godt Danmark op, samlet om

VOR KONGE — VORT LAND — VORT FLAG.

Glædelig Jul og godt Nytaar til Eder alle.

PAUL IPSEN.

FRA HOVEDBESTYRELSEN

Efter Hovedbestyrelsens eenstemmige Opfordring er Formanden for Marineforeningens *Randers* Afdeling, Sejlmagermester *Chas. Mortensen*, i Henhold til Lovens § 6 og 8 indtraadt som supplerende Medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse og Repræsentant for Distrikt 7 i den ved Konsul *Anton C. Nielsens* Død ledigblevne Plads.

Nye Afdelinger

Marineforeningens Afdeling Nr. 81.

Den 6. November er der under Medvirken af Marineforeningens Formand, Kommandør *Paul Ipsen*, og Næstformanden, Grosserer *C. Bønnelycke*, stiftet en Afdeling i *Birkerød* under Distrikt Nr. I. Til Formand for den nystiftede Afdeling er valgt Funktionær *Nielsen*.

Marineforeningens Afdeling Nr. 82.

Den 28. November er der stiftet en Marineforeningsafdeling paa *Fanø* under Distrikt Nr. V.

Initiativet hertil er taget af Styrmand *Møller*, og paa hans Opfordring mødte Formanden for *Esbjerg*-Afdelingen sammen med 3 Bestyrelsesmedlemmer til det stiftende Møde i Nordby. *Esbjerg*-Formanden, Viktualiehandler *Sonnichsen*, holdt et lille instruktivt Foredrag om Marineforeningens Maal og Opgaver, og der tegnede sig straks 31 Medlemmer. Det vil blive forsøgt ogsaa at faa Sønderhofolkene med i Arbejdet for den nye *Fanø*-Afdeling.

Til Formand for den nystiftede Forening er valgt Skibsbymester *J. Christoffersen*, der har været Medlem af *Esbjerg*-Afdelingen siden 1923.

Medlemstilgangen

var i November paa 97 Mand, nemlig: Aalborg 6, Birkerød 15, Bornholm 1, Frederiksberg 6, Frederikshavn 2, Frederikssund 2, Frederiksværk 1, Holstebro 1, Hørsholm 3, Kolding 2, Korsør 4, København 17, Køge 3, Middelfart 3, Nordre Birk 7, Nyborg 2, Nykøbing Falster 3, Odense 2, Randers 2, Ringe 1, Ringsted 2, Silkeborg 2, Skive 4, Svendborg 1, Thisted 2, Viborg 3.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Indvielse af Marinestue

Skelskør Afdelingen indviede i Begyndelsen af November sin nye Marinestue paa Hotel *Skelskør* ved et fornøjeligt Torskegilde.

Efter de obligate Indvielsesceremonier med tilhørende udmærkede Taler var der senere paa Aftenen forskellig Underholdning, bl. a. en lokal Revy samt Bortlodning. Den gode Stemning og den fornøjelige Fest lovede godt for den nye Marinestue.

Fra *Thisted* Afdelingen er modtaget et lille Efteraarsbrev. I August afholdtes en vellykket Udflugt til *Feggesund*. 1. September stiftedes *Thisted Afdelingens Skyttelav* med Assurandør *Sv. Thomsen* til Formand. Københavns Afdelingens Skyttelavs Vedtægter og Reglementer følges, og der holdes Træningsaften een Gang om Ugen. I selve Afdelingen afholdes der en maanedlig Klubaften med Damer, og af Hensyn til de alvorlige Tider har man forsøgt at give disse Klubaftener et nationalt Præg.

Den 8/10 spilledes i *Ringkøbing* en Fodboldkamp mellem den lokale Garderforening og *Marineforeningen*. Kampen, hvis Indtægt gik til Julevelgørenhed, overværedes af 1200 Tilskuere. De fleste af Deltagerne i den gemytlige Kamp havde ikke i mange Aar rørt en Fodbold, og Resultatet blev, at Garden sejrede over Søværnet — men det var jo ogsaa paa Landjorden.

Vordingborg Afdelingen afholdt den 1. November sin aarlige Generalforsamling i Kirkeskovpavillonon. Saavel Aarsberetningen, der i Formandens Fraværelse aflagdes af Næstformanden, Plejer *J. Keil*, som Kassererens Regnskabsaflægelse godkendtes — særlig da baade Afdelingens og Minebøssefondens Regnskaber udviste god Fremgang.

De afgaaende Bestyrelsesmedlemmer med Formanden, Købmand *Otto Petersen*, i Spidsen genvalgte, ligesom ogsaa Revisorer, Sendemænd m. m. genvalgte.

Middelfart Afdelingens Klubaftener i Marinestuen er fra Nytaar ændret fra Torsdag til Mandag, første Gang Mandag den 8/1 og derefter hveranden Mandag Kl. 19.30.

Svendborg Afdelingen havde den 24/11 samlet Medlemmerne med Damer til festlig Sammenkomst med jævn god Tilslutning. Ved Bordet holdtes baade alvorlige og muntre Taler, og Sangbogen blev flittigt benyttet.

En Kammerat, „Den syngende Skipper“ — Kaptajn *Jonas Petersen*, der er kendt fra Radioen, underholdt Forsamlingen med sine Sømandsviser og Sange og høstede stormende Bifald herfor, og inden Flaget blev halet ned, blev der ogsaa Tid til en Svingom.

Korsør Afdelingen gav den 25/11 Landlov for at holde Pakkefest, ved hvilken Lodsformand *Jensen* var en morsom og fornøjelig Auktionarius. Aftenen afsluttedes med en lystig Svingom.

Afdelingens Stiftelsesdag den 14. Januar vil blive fejret med et Torskegilde for Medlemmerne med Damer.

Hørsholm-Rungsted Afdelingen afholdt den 28/11 et fornøjeligt Torskegilde, hvor Hovedforeningens Næstformand, Grosserer *Bønnelycke*, samt Formanden og 4 Kammerater fra den nystiftede Afdeling i *Birkerød* var til Stede, hvorved Samarbejde og Bekendtskab med den nye Naboafdeling straks er indledet (til Eksempel og Efterfølgelse).

Den 7. Januar afholdes Nytaarsfest med Damer paa *Hørsholm Hotel*.

Morsø Afdelingen havde stor Tilslutning til sin aarlige Ulkeaften den 29/11, som fik sit ganske særlige Præg, idet Overfartsleder ved D. S. B., Kaptajn *Kruse*, skænkede Foreningen en Officerssabel, som havde tilhørt Reservelieutenant *Ludvig Nielsen* fra Samsø, der deltog i Helgolandsslaget 9 /5 1864 om Bord i Fregatten *Jylland*. Der var selvsagt stor Glæde og Begejstring for den smukke Gave.

Efter Skafningen holdt Kaptajn *Johs. Balle* et interessant Foredrag om Sejlsadsen paa Grønland — det var een af Afdelingens virkelig gode Aftener.

Københavns Afdelingen

afholder Medlemsmøde Mandag den 8. Januar 1945 Kl. 19 i Handels- og Kontoristforeningen, Studiestræde.

Foredrag af Orlogskaptajn *Kay Jungersen*: „Kong Christian den 4de som Søkongen“.

Derefter Smørrebrødsbord og kammeratligt Samvær. Musikorpset medvirker.

Emblem bæres.

Sangbog medtages.

Københavns Afdelingen anmoder de Medlemmer, der endnu ikke har indbetalt forfaldent Kontingent for 1944, om at indsende samme, idet man herved sparer Afdelingskontoret for den med Optrævningen forbundne Ulejlighed og Udgift.

Nordre Birk Afdelingen afholder Medlemsmøde den 12/1, 10/2 (Generalforsamling) og 10/3 1945 som sædvanlig paa *Lottenborg* med fast Mødetid Kl. 19.15 pr.

Ved Møderne arrangeres forskellig Underholdning. Stiftelsesfest afholdes 4. April — nærmere herom vil dog senere fremkomme.

Den 21. Oktober begravdes i Fredericia et af den der-værende Marineforeningsafdelings Medlemmer, Banehaandværker *Olaf Kristiansen*, som under sit Arbejde blev dræbt ved Beskydning fra Luften. Fredericia-Afdelingens Flag paraderede ved Kisten, hvortil der var sendt et Væld af Kranse, bl. a. ogsaa fra Marineforeningen.

Faaborg Afdelingen har ved Dødsfald den 16/10 mistet et af sine trofaste Medlemmer, fhv. Sognefoged *Søren Petersen*, Horne. Ved Begravelsen fra Horne Kirkegaard den 26/10 paraderede Afdelingens Flag.

Om at raabe Hurra

I *Kystartilleribladet* for November i Aar slaas der i en redaktionel Artikel, som nedenfor bringes i Uddrag, til Lyd for en vis Indskrænkning i den megen Hurraraaben, som afslutter de fleste Taler herhjemme.

„Hurra er, som maaske ikke alle ved, i flere Hæere og ogsaa i Danmark det reglementerede Kamp- eller Krigsraab, der ledsager Fodfolkets Bajonetangreb og Rytteriets Stormangreb med blanke Vaaben. Hurra skal være afledet af Bydeformen af et gammelt tatarisk Udsagnsord *uramak*, at slaa eller dræbe, og betyder altsaa: Dræb ham! Russerne benyttede det først, og senere gik det over i andre europæiske Hæere, og efterhaanden er det, som alle ved, fortrinsvis anvendt som et Udraab for Glæde eller Begejstring.

Men kan vi ikke være enige om, at det er ved at blive misbrugt! Bedst er det, at Taleren selv kun foreslaar at raabe Hurra, hvis der virkelig er noget at raabe Hurra for, men ellers virker det i det lange Løb kun sløvende med for mange Hurraer. Allerbedst er det naturligvis, naar Indholdet af en Tale er af en saadan Art, at Tilhørerne spontant bryder ud i Hurraraab, men det er kun forundt meget faa Talere at kunne vække en saadan Begejstring.

Efterhaanden er de korte Hurraer, som den mest velkligende Form bleven de mest anvendte, men Gang paa Gang hænder det endnu, endog i Soldaterforeninger, at en eller anden i Forsamlingen raaber: „og saa det lange!“ Og naar dette efterfølges, og det gør det desværre alt for ofte ogsaa af Høflighed mod Forslagsstilleren, saa er et selv nok saa velanbragt og godt motiveret Hurraraab kørt ud i den rene Forfladigelse og Plathed.

Efter manges Mening burde „— og saa det lange“ forbydes ved Lov.

Lad os være enige om, at en Tale saa udmærket godt kan afsluttes uden et Hurra, men hvor et Hurra har sin Berettigelse, hvad det selvfølgelig har ved mange Lejligheder, lad os der raabe dette Hurra paa en saadan Maade, at det virkelig bliver det, det skal være, nemlig en Hyldest til den eller det, der er talt for. Ogsaa paa dette Omraade har Soldaterforeningerne en Opgave ved at være med til at værne mod Misbrug af Hurraraabet.“

Heller ikke indenfor Marineforeningen kan vi i denne Sag sige os helt fri. Det er ikke lidt, der mellem Aar og Dag tales for og raabes Hurra for. Ogsaa den store Veltalenhed kunde der spares paa, saaledes at kun de, der har noget virkelig paa Hjerte, tager Ordet.

En virkelig god Taler kan ligefrem bringe Fornylse i Tilhørernes Sind, vække nye og gode Tanker — men mangt og meget af det, vi hører indenfor vore Rækker, hvor ogsaa Veltalenheden blomstrer rigt, er det ikke — Haanden paa Hjertet — for det meste Gentagelser og Forherligelse af hinanden.

Tænk over det i det kommende Aar: faa — men gode og korte Taler, som kun afsluttes med et Hurra, naar der er noget virkelig at raabe Hurra for — nogen at hylde.

Red.

MARINEFORENINGENS KALENDER

under Redaktion af *Chr. Bønnelycke*
udkommer den 15. December.

Pris 1 Kr.

Forhandles af Hovedkontoret, Havnegade 55, og
Bladforlaget, Studiestræde 49, København K.

Hovedkontoret ligger nu atter inde med en Beholdning af „det lille Emblem“. Alle Kammeraterne bør gaa saa meget som muligt med vort smukke lille Emblem — baade til daglig og i Selskabs-tøj. Emblemet, som i denne Levering er monteret paa Knap i Stedet for paa Naal, kan bestilles gennem Afdelingerne paa Marineforeningens Hovedkontor, og Prisen er Kr. 2,25.

Jubilæer

Den 1. November holdt *Prøvekammeret for Skibsllys og Kompasser* paa Holmen sit 40 Aars Jubilæum. Institutionen, hvis Navn nu er *Prøvekammeret for Skibsllys og nautiske Instrumenter*, drives i Forbindelse med Flaadens Kompasvæsen under samme Bestyrer, og gennem sin obligatoriske Undersøgelse af den civile Skibsfarts Lanterner og Kompasser er *Prøvekammerets Arbejde* af stor Betydning for Skibsfarten og dermed for Sikkerheden til Søs.

I de første 22 Aar ledede den kendte Navigatør og Opfinder, Kaptajn *C. Clausen*, Institutionen — siden 1926 har Kaptajn, Baron *C. Dirkinck-Holmfeld* været *Prøvekammerets Chef*.

Den 2. November fejrede *Sømandsstiftelsen Bombebøssen* 125 Aarsdagen for sin Oprættelse.

Der blev nedlagt Blomster paa Stifteren, Kommandør *P. N. Søllings* Grav paa Holmens Kirkegaard og de gamle Beboere fra Stiftelsen, hvortil de fleste Søfolk har givet en Skærv efter Udmønstringen — *Bombebøssen* har sin Plads paa Mønstringskontoret i København — samledes med Direktionen til Festmiddag.

Ved Receptionen om Formiddagen var Marineforeningen repræsenteret ved sin Formand og Næstformand.

Ved Søfartsmonumentet paa Langelinie blev der den 11. November i Aar nedlagt Kranse fra de danske Søfartsorganisationer og -foreninger.

Marineforeningen var ved denne Lejlighed repræsenteret ved sin Næstformand, Grosserer *C. Bønnelycke*.

En kendt og afholdt Mand indenfor Marineforeningens Aalborg Afdeling, Lodsformand *G. C. Thostrup*, tager med Aarets Udgang Afsked fra Lodsvæsenet paa Grund af Alder. Lodsformand *Thostrup*, der er dekoreret med Ridderkorset og Fortjenstmedaljen, vil huskes fra sine raske Grønlandsfarter: *Mylius Eriksens Danmarksekspedition* og senere Togterne med „*Daghy*“ og „*Teddy*“ til Østgrønland.

Ved Mønstringsbestyrer, fhv. Skibsfører *J. Kastrup Olsens* Indtræden i Rigsdagen vil man, naar Forholdene her i Landet atter bliver normale, endelig i Folketingssalen finde en Rigsdagsmand som Repræsentant for Koffardiflaaden. Kommandørkaptajn *Westermann* har i flere Aar som Orlogsmand været ene om at repræsentere de Søfarende, medens Koffardiflaaden hvad angaar Repræsentation i Rigsdagen i mange Aar været Stedbarn.

Skibsmodellerne i vore Kirker (Fortsat fra 1. Side)

Maatte det i disse Tider gælde for vor danske Skat af Skibe, vor Kirke og vort velsignede, dyrebare Fædreland, hvad der staar i Paris' Vaaben: „*fluctuat nec mergitur*“ — det gynger; men det gaar ikke under. Vi tror fuldt og fast, at Ordet i sin Tid skal stadfæstes her; men Ventetiden er lang, og den kan sætte os paa Prøve. Mens Stormen raser, skal vi arbejde og huske at stride Troens og Forbønnens gode Strid — ogsaa for ham, der har sin Plads paa Danmarks Kommandobro.

M. Strunge.

Fra Ekvipagens Arkivhylder

Af Oversøminemester, Løjtnant *C. B. Thostrup*.

(Fortsat).

Holmens Chef, Holmens Admiral eller Bremerholms Befalingsmand har man sikkert kendt fra 1560. Før den Tid har Embedet sandsynligvis udelukkende været knyttet til Slotsherrens. Det var ikke altid en Adelsmand eller højtstaaende Officer, der beklædte det, thi vi finder, at ogsaa en jævn praktisk Mand har siddet inde med det, nemlig Skipperen *Christen Petersen* fra 1593 til 1596; ligeledes nævnes 1602 og 1621 Skipper *Niels Svendsen*, Malmø, som Befalingsmand paa Bremerholm. Disse 2 var embedsmæssigt Forløbere for „*Ypperskipperen*“.

Ekvipagen.

Embedet som Holmens Chef var besværligt, især for en ældre Mand, og det kneb ofte for en gammel Admiral at bestride alle Forretningerne, hvorfor han da maatte ansøge Kongen om Lempelser i Tjenesten. Holmens Tjenestes anstrengende Karakter var velkendt, og derfor blev det i 1690 paalagt Admiral *Span* at „oplede og foreslaa et døgtig Subjectum til Vice-Ekquipagemester ved Holmen“. Han valgte den for sine gode matematiske og tekniske Kundskaber bekendte *Ole Judichær*, der blev ansat 1ste Juli s. A., og som hurtigt avancerede til Fabrik- og Equipagemester (1692), „ja 1710 succederede Spans Eftermand, Admiral *Christopher Ernst von Stöcken* som Holmens Chef og endelig 1719 blev virkelig Admiral“.

Holmens Chef fik længere frem i Tiderne større Stab af overordnede Afdelingsledere til Hjælp ved Bestridelsen af de daglige Arbejder, men af alle disse har til de seneste Tider Equipagemesteren indtaget en vigtig og meget ansvarefuld Post.

1724 var Equipagemesteren saa overbebyrdet med Arbejde, at Admiral *Judichær* den 12. Juli henvendte sig til Ober Admiralitets Collegiet: „Som det ved Holmen nu forefalder adskillige Commissioner, til hvilke at befordre en døgtig Officer, Equipagemesteren til Assistance er fornøden“, samtidig med at han anmodede om at „Capitainen *Letang*“ maatte faa denne Bestilling.

Admiralens Begæring stod maaske i Forbindelse med, at der netop den 15' August 1724 blev udnævnt en Besigtigelseskommission, der skulde undersøge forskellige Forhold paa Holmen. Den bestod af: Mester Baadebygger *Andres Thuresen*. Mester Rebslager *Peder Nielsen*. Mester Mastemager *Niels Larsen Smidt*. Mester Snedker *Peder Gath*. Sejl- og Flagmester *Niels Westphal* (denne forfærdigede 1741 et „*Marine Compas*“, der synes at have været godt). Mester Blockdrejer *Espen Espensen*. Mester Smed *Mathias Berendsen*. Mester Bødker *Peder Svendsen*. Mester Pællebucker *Peder Michelsen*. Skipper ved Takkelloftet *Jacob Olsen*. Underskipper *Jonas Gaytsens*.

Man var stærk i Kommissioner dengang; Skippere og Mestre tilbragte stor Tid ved Besigtelse af indkøbte Materialer, thi Enkeltmand fik aldrig Lov til alene at bestemme noget vedrørende Anskaffelsen.

Den 19' Februar 1726 blev der nedsat en Kommission, i hvilken Skipperne *Peder Sørensen Høyer* og *Isach Thomesen* havde Sæde, til at besigtige et lejet Skib, „*Hvide Lam*“, der var fragtet til at transportere Kongens Rug fra Aalborg til Trondhjem.

Saadanne Smaakommissioner kendes der utallige af, de var lige saa hyppige som „Udvalg“ nuomstunder, men om de var lige saa hyggelige lukrative skal her lades usagt.

Fra Hav og Havn

Nordiske Skibstab under Krigen

Iflg. en fornylig offentliggjort Statistik over de nordiske Handelsflaaders Tab af Mennesker og Skibsmateriel under Krigen fra September 1939 til Juli 1944 fremgaar det, at de nordiske Landes samlede Tab omfatter ikke færre end 987 Skibe og 5965 Søfarende. Tabene fordeler sig saaledes:

Danmark: 273 Skibe og Fiskefartøjer paa tilsammen 384,000 BRT. og 1400 Søfarende.

Sverige: 230 Skibe og 1208 Søfarende.

Norge: 415 Skibe og 3138 Søfarende.

Finland: 49 Skibe og 219 Søfarende.

Til Sammenligning kan anføres, at Danmark under Krigen 1914—18 mistede 702 Søfarende ved Krigsforlis.

Skibsbygnings-Ingeniør bliver teknisk Dr.

Danmarks tekniske Højskoles har til Forsvar for den tekniske Doktorgrad antaget en Afhandling af Civilingeniør Erik Kæmpe: „Nogle systematiske Rulningsforsøg med normale Handelsskibsmodeller“.

Den kommende Doktor er knyttet til Helsingørs Skibsværft. Han er 32 Aar og blev Civilingeniør 1937. Han er saavidt vides den anden, der tager den usædvanlige Doktorgrad i Skibsbygning.

De officielle Opponenten vil blive Professorerne Prohaska og Jakob Nielsen. Den førstnævnte har ogsaa taget Doktorgraden paa en Afhandling indenfor Skibsbyggeriet.

Repetitionskursus for ledige Navigatører

Ved Navigationsskolerne i København, Marstal, Nordby og Svendborg vil der i den kommende Vinter blive afholdt Repetitionskursus for ledige Navigatører. Kursuset, der er gratis, vil omfatte Fagene Navigation, Dansk, Engelsk, Søret, Regnskabsføring, Radiotelefoni og Morsesignalering samt eventuelt Sundhedslære.

Rederiet J. Lauritzens Søfartsskole

Fra 10.—12 Oktober er der afholdt Afgangsprøve for Sommerholdet paa 26 Elever fra J. Lauritzens Søfartsskole i Kogtved ved Svendborg. Censorer var Navigationsskolebestyrer Rasmussen fra Svendborg og Forretningsfører Christiansen fra Dansk Styrmandsforening, og der blev eksamineret saavel i teoretiske Fag som Navigation, Søvejsregler og Morsning, som i de mere praktiske Fag: Sejlad med Øvelsesfartøjer, Tovværksarbejde, Roning, Svømning m. m.

Navigationsskoleafslutning

Ved Eksamen paa Fanø Navigationsskole i Oktober bestod 7 Mand Skibsførereksamen og 6 Mand Styrmandseksamen.

9 Mand aflagde Radioekspedientprøven af 2. Kl., 3 Mand Kystskipperprøven og een bestod Sætteskipperprøven.

Bestyrelsen for Fanø Navigationsskoles Jubilæumsfond har foranlediget ved de mange Pengegaver i Fjor i Anledning af Skolens 50 Aars Jubilæum, vedtaget at uddele 6 Legatportioner til værdige og flittige Elever.

Aftenskole for Fiskere

Sønderborg Fiskeriforening har startet en Aftenskole for Fiskere med 24 Deltagere.

Fra Kaperstyrmand til Maanedes-Lieutenant.

Uddrag af Generalkrigskommissær Gustav Grüners Erindringer.

Ved Fuldmægtig, Søløjtnant (R) *Honnens de Lichtenberg*.

(Fortsat).

Saaledes gik Efteraaret med Konvojering til Stevns og Dragør. Mortensaften havde *Grüner* og (Maanedes?) Lieutenant *Marquard* Tur til Stevns i en haard SE.-lig Storm. Særlig Hjemturen Bi-de-vind op mod Stormen var streng, *Marquard* holdt af og søgte ind paa Præstøfjorden, medens det lykkedes G., hvis Fartøj var meget rankt og tog en Del Vand ind, at sejle Ulfshaleløbet op og slippe godt ind til Nyord gennem Brændingen i det smalle Løb — Chefen havde nemlig indbudt til Mortensgaas, saa selv om Baaden næsten var fuld af Vand, da den naaede Nyord-Tønderne, saa skulde de hjem til Stationen den Aften.

Under et Københavnsophold træffer *Grüner* igen Løjtnant *Hejtmann*, med hvem han i 1809 rejste til Jylland, og som nu er tjenstgørende ved Nørrejylland's Roflotille under Premierløjtnant *de Falsen*, og det lykkes saa G. gennem Løjtnant *Falsen* i Foraaret 1812 at blive ansat ved dennes Flotille som Chef for en Kanonbaad.

I April Maaned blev han med en 16-Aarers Chalup sendt paa en længere Rekognosceringstur fra Stationen ved Fladstrand gennem Store-Bælt og videre til Gedser, hvor en større fjendtlig Transportflaade afventes. Det viste sig desværre, at Koffardiskibene var saa stærkt beskyttede, at der ikke blev nogen Lejlighed til at udkære Priser af Konvojen, hvorfor *Grüner* søgte nordover til sin Station. Paa Vejen lagde han ligesom paa Udturen ind til Kalundborg. Ogsaa den fremmede Transportflaade er naaet frem og gaaet til Ankers i Sejerøbugten udfor Røsnæs.

G., der havde bemærket, at 3 armerede Koffardibrigge havde ankret et Stykke fra den øvrige Del af Flaaden, vilde alligevel forsøge et Kup. Han gik om Natten til Søs med sit Fartøj og holdt tværs gennem den opankrede Flaade, men kort før de skulde til at borde den første Brig, gik G.'s Pistol af ved et Uheld, og dermed var hele den fjendtlige Flaade purret ud — der var ingen anden Udvej end at søge tilbage mod Land, herunder blev G. skarpt beskudt baade af de armerede Koffardimænd og af Orlogsskibene, som, da Maanen efterhaanden var kommet frem, havde let ved at opdage det lille danske Fartøj — alligevel slap G. uskadt ind til Kalundborg. Her modtog han Ordre fra Løjtnant *Falsen* om uden Ophold at søge sin Station, og trods en forrygende Storm holdt han omgaaende nordpaa i Kattegat.

Udfor Grenaa forsøgte *Grüner* at holde den gaaende for smaa Sejl til det blev Dag, men det var umuligt — Ankring lod sig heller ikke gøre, saa der var ikke andet for end at holde ind til Grenaa. Efter at have vist sine Kendings-signaler, blev der paa Havnens Brohoved straks hejst 2 Lanterner — dog Søen var saa høj, at G. ikke turde vove Forsøget med at holde ind i Havnen. Han vendte Stævnen mod Søen og roede udefter, medens han instruerede sit Mandskab, hvorefter han, da Folkene ikke havde Kræfter nok til at holde Fartøjet op mod Søerne for Aarerne alene, styrede tværs ind over Revlerne mod Strandbredden. Landingen forløb heldigt uden Skade paa Folk eller Fartøj — midt i Brændingen havde G. givet sit Ur til Oppasseren, som havde taget det i Munden og paa denne Maade bjærget Uret uskadt i Land*) — men Medicinkisten gik til ved den haarde Lan-

*) Dette Ur er endnu i Familien Grüners Eje.

ding, der blev kun „... bjærget nogle Flasker Wunder Kronessens og Riga-Balsam ...“.

Efter en god Modtagelse og et kortere Ophold ved Flotilen i Grenaa fortsatte *Grüner* saa sin Rejse og naaede velbeholden til Fladstrand, hvor hans Chef, Løjtnant *Falsen*, efter at Rapporten var aflagt, udtalte: „... Jeg kan ikke dadle Dem derfor, men havde dog ønsket, De ikke havde taget min Ordre i strængeste Betydning ...“.

(Fortsættes).

To gamle Skorper mødes

„Kæft, Trit, Retning“, det blev opfrisket af de gamle Jubilæumsgæster den 5. Juni d. A. ved Paradens paa Toldboden, derpaa i Fregatten „Jylland“ ved Biksemaden og om Aftenen ved Middagen i Studenterforeningen. Nogle fortsatte hele Dagen med Samværet, der var meget at huske. Jeg for min Part gik hjem fra „Jylland“ og mødte Kl. 17.30 til Middagen. I Vestibulen sad en gammel Mand ved et Bord, hvor der var en Stol ledig, som jeg tog i Besiddelse. Vi kiggede lidt paa hinanden. Da han ingen Emblem havde paa, spurgte jeg, om han var i Marineforeningen. „Nej“, svarede han, „jeg saa i Avisen, at Ikke-Medlemmer kunde deltage i Festen, jeg meldte mig paa Kontoret, men da jeg hørte Prisen, maatte jeg opgive det. Men nogle Dage efter modtog jeg Fribillet med Indbydelse, og her er jeg.“

Han havde et lille Emblem paa sit Frakkeopslag, det syntes mig bekendt, og da jeg saa det paa nært Hold, udstødte jeg et Brøl af Glæde: „Du er jo en gammel Skorpe ligesom jeg, vi er jo Fosterbrødre og gamle Orlogsgæster. God Daws, gamle Bro'er.“ Jeg knugede hans Haand og viste ham mit Emblem. „Hvor gammel er du?“ „Ca. 83 Aar“, svarede han, „og du?“ „Jeg er ca. 73.“ Han havde været paa det kgl. Opfostringshus i St. Kongensgade, hvor Inskriptionen endnu sidder over Porten til Politistationen.

Nu kom Minderne frem fra de fire Aar paa Skolen, hvor vi kun var et Nummer, og fra Marinen, hvor vi ligeledes kun var et Nummer. Vi var saa fordybet i vore Minder, at vi var ved at glemme at gaa ind til Bordet.

„Det er vel nok gode Kammerater i Marineforeningen“, sagde jeg, „de gør noget for de gamle og unge, for ikke at tale om Sammenholdet om vort Søværn og Handelsmarine og alt, hvad der har Værdi for danske Mænd“.

Vi kom ikke til at sidde sammen ved Bordet desværre, men vi fik sagt Farvel til hinanden, og han var særlig glad for Dagen og bad mig om at hilse Bestyrelsen og bringe den hans hjertelig Tak. Vi lovede hinanden at mødes den 18. Juni d. A. i vort Barndomshjem, det kgl. Opfostringshus' Kostskole, Randersgade 48, for at fejre dets Stiftelsesfest og gennemleve Barndoms minderne paa Aastedet og synge vor Sang: „Vort Barndomshjem, med stærke Baand du binder, som briste ej, før Livet selv forsvinder.“

Ved disse Jubilæumssammenkomster bereder Hovedbestyrelsen og Festudvalget megen Glæde blandt de gamle Gæster, som finder hinanden efter mange Aars Forløb, faar nogle dejlige „Kan du huske“-Timer sammen, som der leves paa Resten af Livet. Derfor skal I have en kraftig hjertelig Tak fra to gamle taknemmelige „Skorper“ og gamle Orlogsgæster.

Anton 1881 og Ferdinand 1891.

Bukserne ned overalt ...

Paa en Befalingsmands-Elevskole i Marinen stod Eleverne opstillet til Landlovsparade. En nybagt Befalingsmand melder til Kasernemesteren, at Eleverne er klar til Landlov, hvortil

Det Danske Staalvalseværk

Akts.

FREDERIKSVÆRK

C. FR. WITH

AALBORG TOLDKLARERING Expedition - Transport - Klarering
Telf. 3490 Toldbodgade 25 Aalborg

Georg Jensens Eftf.

ved BØJE CHRISTENSEN

HORSENS Telf. 1125 Havnen 5
SKIBSPROVIANTERING

Smith, Mygind & Hüttemeier A/S

Nørrebrogade 68 - København N. - Telefon Central 803
Centralvarmekedler med helautomatisk Stokerfyring

SYDHAVNS-VÆRFTET A/S

(Skandinavisk Industri-Compagni A/S)

Sluseholmen Central 7361
København V. Central 16960

NAVITAS A/S

Rederiselskab

Vestergade 33, K.

Central 1656

Fiskesalgforeningen SYDHAVN

RØNNE Telefon 761 & 598

FERSK, RØGET OG SALTET SILD

TORSK — LAKS

FISKE TØJ

Al Slags Stof til Forarbejdning af Fisketøj modtages

C. JENSEN, JERNBANEVEJ 57, TARUP pr. ODENSE

Kasernemesteren bemærker, at nogle af Eleverne paa Grund af det fugtige Føre har smøget Bukserne et Slag op for nede, og siger derfor til Befalingsmanden, at han skal lade Eleverne smøge Bukserne ned.

Befalingsmanden siger: „Javel!“ — hvorefter han vender sig om og kommanderer med rungende Røst: „Bukserne ned overalt ...“

Kasernemesteren fik travlt med at forsvinde — og de gæve Søgtter fik sig et dejligt Grin paa Falderebet.

Moral: „Tænk, før du taler ...!“

(Gøsen. Nov. 1944).

Ved de —

at den første Honnør opstod i Aaret 1588. Efter at den spanske Armada var blevet ødelagt i dette Aar, blev der arrangeret forskellige Sportskampe for den sejrige engelske Flaades Marinere, og Dronning Elisabeth havde lovet at komme til Stede og uddele Præmierne. Officererne, der havde arrangeret Sportskampene og Festlighederne, udstedte Ordre om, at „paa Grund af Hendes Majestæts blændende Skønhed, skal alle Sømænd, naar de modtager deres Præmie af hendes Majestæt, skjule deres Øjne med deres højre Haand.“

Saaledes opstod Honnøren — fortæller Historien.

(Gøsen. Aug. 1944).

